

Hebreeen 11:4a

“Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande God geofferd dan Kain.....”

Abels dankdag: 1 door het geloof 2 met zijn hart 3 in Gods gunst

Gemeente,

Zojuist hebben wij hetzelfde gedaan. Hetzelfde als Kain en Abel: een dankoffer gebracht. Toen wij onze gave in de collectezak deden. Toen wij de Psalmen zongen. En straks hopen wij het weer te doen: als wij in het gebed danken voor Gods weldaden en zegeningen. En de vraag is dan: hoe hebben we dat gedaan? Als Kain of als Abel? Neemt God ons dankoffer aan of weigert Hij het?

Natuurlijk is er ook verschil tussen Kain en Abel en ons. We krijgen de indruk dat Kain en Abel spontaan een dankoffer brengen. Het seizoen is voorbij en heeft zo goed opgebracht Dat Kain en Abel God een dankoffer brengen. Bij ons is de samenleving minder agrarisch geworden. In veel sectoren zij we niet zo seizoensgebonden aan zaaien oogsttijden. En dankdag staat vast: de 1^e woensdag van november. Dat kan tegelijk ook juist moeilijk zijn. Want het kan zijn dat rond de eerste woensdag van november veel ontvangen is. Geslaagd voor school, verkering gekregen, het gaat goed in je verkering en in je huwelijk, een kindje gekregen, je hebt werk met plezier, je bedrijf loopt goed, je bent gezond. Alle reden tot danken vandaag. Maar dat kan bij een ander heel anders zijn. Juist enorm verdriet over heengaan van een geliefde, spanning in je relatie, verkering ging uit, zonder werk gekomen, je bedrijf in zwaar weer. En zo is het 6 november geworden. Er kan een heel verschil zijn tussen twee gemeenteleden: in hoe je meezingt, in wat je in de collectezak kunt doen.

1 door het geloof.

Geeft dat verschil de doorslag? Is dat het verschil tussen Kain en Abel? Nee! Het verschil tussen Kain en Abel zat hem niet in dat Kain weinig had om te offeren, en Abel veel, veel meer als dankoffer. Nee, het verschil tussen Kain's dankoffer en Abel's dankoffer was: door het geloof. Daardoor bracht Abel een meerdere offerande, daarom behaagde Abels offer de Heere. Als je 50 eurocent door het geloof in de collectezak doet is dat een meerdere offerande dan 1000 euro zonder geloof. Als je zachtjes 1 psalmvers door het geloof zingt is dat meerder dan 10 Psalmverzen uit volle borst zonder geloof. De vraag is dus: hoe zingen wij, geven wij, danken wij vandaag: door het geloof of niet?

Door het geloof. We denken aan Abel. Wat wist hij, waarop steunde zijn geloof? Hij had geen Bijbel zoals wij die hebben. Hij had maar één woord. Dat hem door zijn vader en moeder overgeleverd zal zijn. De belofte van Genesis 3 vers 15. Waar God tegen de slang, de duivel gezegd had: Ik zal vijandschap zetten tussen u, slang, duivel, en deze vrouw Eva. Tussen uw zaad en haar zaad. En dat Zaad, dat nageslacht van Eva zal u duivel, de kop vermorzelen, uitschakelen, onschadelijk maken, overwinnen. De duivel en zijn rijk zullen ten onder gaan. Maar het rijk van Eva's nageslacht, dat de duivel verpletteren zal, zal eeuwig zijn. Voor allen die bij dat Nageslacht van Eva horen, dat zou de Heere Jezus zijn, wacht een nieuwe hemel en nieuwe aarde. Wacht een eeuwig Koninkrijk. Waar God zal zijn alles en in allen. Waar God vervult verzadigt, verheugt voor eeuwig.

En dan klinkt de hele Hebreeënbrief daarin mee als die aangeeft: en daarom: houdt vol, wordt niet moedeloos, geef de strijd niet op. Want door dat geloof, dat vooruitzicht hebben Noach en Abraham, en Jakob en Mozes het volgehouden. De beloofde heerlijkheid wacht en die is de strijd en het kruisdragen meer dan waard.

Dat was de éne component van het geloof van Abel. En de tweede die zit in dat woord offer. Waar je dat ook leest in de Bijbel, daar spelen altijd drie elementen mee. Offer heeft altijd te maken met vergoeding, betaling, straf. Als ik schade aanricht moet ik een vergoeding betalen. Als ik een overtreding maak moet ik een boete betalen, als ik een misdaad pleeg, moet ik de gevangenisstraf uitzitten. Maar het woord offer geeft aan: een ander doet dat voor mij. Iemand anders doet dat voor mij. Nou, dat zul je in het dagelijks leven niet gauw meemaken. Dat jij straf krijgt op school, en dat je klasgenoot zegt: ik schrijf de strafregels wel voor jou, ik doe wel corvee voor jou. En offer zegt ten derde: die ander die het voor je doet, is degene die jij beledigt hebt, bestolen, aangetast hebt. Jij richt schade aan aan iemands auto en de eigenaar zegt: hier heb jij € 1500,-- euro, dan kun je het laten repareren. Jij pleegt een roofmoord in een huis op de eigenaar. En diens zoon zegt: ik ga wel de gevangenis in voor je dat zul je in het dagelijks leven nooit meemaken. Zo hebben wij straf verdiend. Zondaren, misdadigers, overtreders van de wet staan schuldig voor God. Moeten eens voorkomen. Maar een Ander doet het voor ons. Een Ander komt voor, staat in Gods gericht en draagt de straf. En die Ander is de Zoon van God Zelf. Gegeven door God, gekomen uit liefde. Dat is het offer. En elk offer in het Oude Testament is daar afschaduwing van, wijst daarheen. Ook het offer van Abel. Zijn schaapjes, lammeren die hij offert wijzen vooruit: naar het Lam. Het Lam Gods. Door God gegeven om in mijn plaats de schuld te voldoen. En omwille van dat offer ben ik

erfgenaam van dat koninkrijk dat komt. Zal ik delen in de eeuwige overwinning op de satan.

Door dat geloof bracht Abel God een meerdere offerande dan Kain. Door dat geloof nam de HEERE Abel en zijn offer aan. Dus daar gaat het om! Of ik door het geloof dankdag houdt, Psalmen zing, dank in het gebed, geef in de collectezak. Door de wet ertoe gebracht: ik moet een offer hebben, want ik sta schuldig, ik moet voorkomen. En dat is niet af te kopen, niet weg te denken, niet op te lossen met dit of met dat. Zelfs niet met excuus aanbieden, spijt betuigen, beloven en me voornemen het nooit meer te doen en het voortaan beter te doen. Onmogelijk! Zo Hij in het recht zal treden en gadeslaan de ongerechtigheden wie zal dan bestaan? Ik moet een offer hebben. En het Evangelie zegt: er is een offer. Ja meer: ik mag het offer hebben. Het offer dat Jezus bracht en is. Van schuldverzoenend sterven en volkomen gerechtigheid. Ik mag het hebben. Heere Jezus, wees Gij mijn Borg, mijn Offer voor God. Houd u zo dankdag? In dit geloof?

Wat baat het u dat gij gelooft? Dat ik in Christus voor God rechtvaardig ben en een erfgenaam van het eeuwige leven. Door dat geloof bracht Abel God een meerdere offerande dan Kain. Want zonder geloof is het onmogelijk om God te behagen. Of je nu veel of weinig hebt om te geven, of je nu uit volle borst mee kunt zingen of zachtjes door je tranen heen. Door het geloof is het God aangenaam. En zonder dit geloof kunnen wij God niet behagen, ook niet op dankdag, ook niet met ons zingen, ons danken ons geven. Kain of Abel?

2 met zijn hart

Daarom staat er in Genesis 4 ook: en de HEERE zag Abel en zijn offer aan. Maar Kain en zijn offer zag Hij niet aan. De HEERE keek eerst naar degene die het dankoffer bracht. Of die geloofde. Niet eerst naar wat hij offerde en hoeveel. Nee, wie dankoffert er, wie zingt er, wie dankt er, wie geeft er? En dan kijkt God! Dan gaat het er niet om wat wij zien, want de mens ziet aan wat voor ogen is, maar de HEERE ziet het hart aan. En daar kan een kardinaal verschil tussen zitten. Dat blijkt wel in Genesis 4.

Want zelfs hun ouders hadden daar zo hun gedachten over gehad. Van begin af aan al. Want als Kain geboren is dan is er vreugde in de tent van Adam en Eva. Gekregen! Een man. Een welgeschapen zoon, blakend van gezondheid. Die heeft in zich om een man van formaat te worden. Geschenk. Van de Heere. Of misschien wel: de Heere. Dat ze dachten: deze is het al, het beloofde nageslacht dat de kop van de slang vermorzelen zal. Maar als Abel wordt geboren, dan is er teleurstelling. Ze hadden natuurlijk geen prenatale onderzoeken gehad en echo's, dus

toen zagen ze tot hun schrik dat ventje. Abel: nietigheid. Onaanzienlijk ventje. Het woord dat in Prediker gebruikt wordt voor ijdelheid. Voorbijgaand. Dat kind zal vast niet oud worden. Misschien moesten ze vechten voor zijn leven na de geboorte. Vandaag de dag een couveusekindje, met achterstand in ontwikkeling en groei.

En dat zet zich ook later voort. In de cultuur van die tijd zegt het heel wat dat Kain de landbouwer wordt. Hij doet het zware werk. De grond bewerken. Zonder gereedschap toen nog. Eigenhandig allemaal. Zwoegend en zwetend. Maar gespierd en sterk als hij is gaat hem dat goed af. De landbouwer. Abel krijgt veel lichter werk. Zorgen voor de schapen en de lammetjes. Hooguit moet hij eens een lammetje optillen. Gelukkig maar want anders zou de lichamelijke inspanning hem te veel worden. Kain en Abel: de gekregen man en het broze ventje.

Ze zijn er nog: de Kains en de Abels. De Kains die indruk maken. De student die een baan als manager voor het kiezen heeft. De jongen die met sport altijd de uitblinker is. Het meisje dat altijd jongens om zich heen heeft. De ondernemer die zijn bedrijf nog weet te laten groeien, de vrouw of moeder, die naast huis en gezin nog buitenshuis werkt en vrijwilligerswerk doet. De man of vrouw die gelukkig getrouwd heeft, mooi huis heeft, leuk gezin, allemaal in het spoor en altijd vitaal. De mensen er bovenuit steken, in de schijnwerper komen. En dan de Abels. De jongen die met sport nooit uitblinkt vanwege astma. Het meisje dat nooit door een jongen benaderd wordt. De jongere die maar geen baan kan vinden. De ondernemer die zijn bedrijf weer ziet ondergaan. De vrouw of moeder die zovaak rust moet houden en 'nee' moet zeggen, omdat het mentaal gewoon niet gaat. De man of vrouw, die er alleen voor staat, nooit getrouwd, gescheiden of weduwe, weduwnaar, altijd zorgen met de kinderen, voortdurend aan het dokteren. De Abels.

Aan de buitenkant gezien: wat zijn de Kains gezegend en gelukkig. Wat hebben de Abels het slecht. Maar: de Heere ziet het hart aan. Is er geloof? Waar geloof is, waar ik door het geloof in Christus rechtvaardig en erfgenaam van het eeuwige leven, waar geloof is daar krijg ik alles uit Christus doorboorde hand. Alles: elk sprankje kracht, elk vleugje levensgeluk, elke boterham en elke euro inkomen, elk druppeltje moed en vreugde. Uit Christus doorboorde handen. Parels of pareltjes opgedoken uit de diepten van Gods toorn. Door Jezus voor geleden en betaald. Uit Zijn doorboorde hand ontvangen. Dan is het kleine kostbaar en het weinige bijzonder. Hiervoor wilde U Heere Jezus lijden en sterven en neerdalen op de bodem van Gods toorn. Geloof proeft het offer in alles. Of: zou het mogen proeven, behoren te proeven.

En waar geloof is, daar is betrouwen in Gods Vaderlijke zorg. Dat alle dingen die ik ontvang ook het kruis, ook het moeilijke, dat alle dingen uit Zijn Vaderhand mij toekomen. Uit de hand van mijn hemelse Vader, die mij met alle nooddrift naar lichaam en ziel verzorgt. Want Hij ziet Zijn kind zo graag gelukkig, Hij gunt Zijn kind zo graag levensvreugde. En als Hij dat niet geeft, dan zal het kwaad dat Hij mij toeschikt ten beste keren. Tot loutering in godsvrucht, tot eer van Zijn Naam, tot voorbereiding op de hemelse heerlijkheid. Geloof proeft vaderlijke liefde, opvoeding, of zou het mogen proeven, behoren te proeven.

En waar geloof is, daar heb ik de eeuwig erfenis nog in het verschiet. Daar is alles wat ik hier ontvang voorschot van de erfenis. Rente van het volle kapitaal. Beginsel van de eeuwige rijkdom. God zal nog zoveel meer geven, eeuwig meer. Wij zullen het aardrijk beerven. En in dat geloof dank je echt. Door dat geloof, en nu komt hét punt voor dankdag en voor ons, door dat geloof geef je je hart, je alles. Door dat geloof geef je niet alleen één dag per jaar die je vrijneemt, geef je niet alleen wat je in de collectezak doet of overmaakt, maar door dat geloof geef je je hart, je alles. Calvijn zegt: het geslachte hart bied ik U ter offerand. Heere, deze dag, deze gaven ze zijn er teken van dat U mij helemaal mag hebben. HEERE wat wilt U dat ik doen zal? Zegt U het maar! Wat u niet wilt, zal ik bestrijden en leer me dat bestrijden. Wat u van mij vraagt, verlang ik te doen en leer me dat te doen. Dat ziet God! Bij iemand die veel heeft en iemand die weinig heeft. Bij iemand die voor het oog een Kain is, bij iemand die voor het oog een Abel is. Ziet God dat bij u, in u?

Of: ziet God een Kains hart. Achter het vele of achter het weinige dat je geven kunt en gegeven hebt. Kain geeft veel of minder veel, maar dat is het dan. Daar moet het wel bij blijven. Nu vooruit, iets meer kan ook nog, maar het houdt een keer op. En dan heb ik mijn eigen leven, mijn eigen pleziertjes waar God af moet blijven. Mijn eigen natuur waar ik niet mee overhoop wil komen te liggen. Kains hart: vreemd aan bekering, aan de vreugde in God door Christus en de lust en liefde om naar al Zijn geboden te leven, vreemd aan het berouw over de zonde en die haten en vlieden. God zag Kain en zijn offer niet aan. Dan houdt het op. Dan is dit alles. Dan is het na dit leven over en uit. Eeuwig wegzinken in de ondergang. In de kwelling en pijn. Dan kan het je niet meer troosten dat je het hier goed had en de gevierde man of vrouw was.

3 in Gods gunst

Abels offer. Door het geloof. Daar kunnen we dan nog wel iets van zeggen. Want dat geloof is door de liefde werkende, en dat merk je, op dankdag en alle dagen. Want door dat geloof zegt Genesis 4 offert Abel van de eerstgeborenen van zijn schapen en van hun vet. Hij neemt

niet zomaar wat lammetjes, maar de eerstgeborenen. En niet zomaar wat delen van die schapen, maar hun vet. Dat is het geloof door liefde werkende. Want de eerstgeborenen waren de besten ging met toen van uit. En bovendien: eerstgeborenen, je weet niet van te voren hoeveel lammetjes er zullen komen. Maar de eersten zijn voor de HEERE, dankoffer.

Het eerste. De eerste tijd van de dag, voor de Heere en Zijn dienst. Die tijd mag U hebben Heere. Het eerste van je zakgeld: 10 % misschien, dat is voor een goed doel. Het eerste: aan het begin van het jaar je giften bepalen voor de Heere en Zijn dienst. De eerste dag van de week, is voor de Heere en Zijn dienst. Als eerste dag: uitgerust, vitaal, geconcentreerd. Werkt zo het geloof door de liefde? Niet het laatste: de laatste minuten van de dag, als mij ogen bijna dichtvallen, het laatste van mijn zakgeld en inkomen, als ik nog wat over houdt aan het eind, zal ik eens kijken. De laatste dag van de week: de zondag is het eigenlijk geworden: de laatste dag, de uitloop van de week, om uit te hijgen van de vorige 6 dagen. Zou geloof niet geven: het eerste?

En het vette. Ja dat klinkt ons niet zo goed in de oren. Denk om je cholesterol gehalte. Vetarm eten is gezond en je snijdt het vet er wel eens af als gezond wilt eten. Maar toen: vet was het beste, het lekkerste, het duurste. Leverde het meest op. Dat offert Abel de Heere! het beste van mijn leven: als ik jong ben, in de kracht van mijn leven: voor de Heere en Zijn gemeente en rijk. Het beste van de dag: de tijd dat ik me het fitste voel: voor de Heere en Zijn dienst. Toch niet het slechtste stukje: als ik later of straks met de vut ben, dan wil ik wel wat gaan doen in de kerk, en als ik vandaag wat tijd overhoud dan probeer ik wel wat te doen voor de kerk of de buurvrouw. Zou geloof niet geven het vette, het beste?

Door het geloof heeft Abel God een meerdere offerande gebracht dan Kain, alzo God over zijn gave getuigenis gaf. Dus Abel heeft dat gemerkt. En Kain heeft het ook gemerkt. Hoe dan? Daar kun je verschillend over denken. Er wordt wel eens gedacht: God heeft dat getuigenis gegeven door de Bijbel. In de Bijbel geeft God getuigenis van wat Hij vond van Kain en zijn offer en van Abel en zijn offer. Alleen dat hebben zij zelf nooit gemerkt. Dus kan dat het niet alleen zijn.

Je komt ook wel eens tegen de gedachte, bijv in een tekening van de Kinderbijbel dat God een zichtbaar teken gaf. God zou het offer van Abel Zelf hebben aangestoken met vuur uit de hemel. Of de rook van Abels offer zou omhoog gestegen zijn en de rook van Kains offer platgeslagen zijn. Dat zou kunnen, we weten het niet, alleen daar zouden wij dan niet veel aan hebben voor ons persoonlijk.

Daarom kun je in elk geval ook denken aan het getuigenis door Zijn Geest in het hart van Abel. De Geest getuigt immers met onze geest. God gaf getuigenis. Door Zijn Geest, door Zijn Aangezicht. God is toch Vader van Zijn kinderen?! En vader laat toch wel eens wat merken, zeker aan jonge kinderen. Als jij je vader geholpen hebt in de tuin, of je hebt voor je vader de container aan straat gezet, dan geeft je vader je een aai over je bol, grote jongen. Tenminste, als je het van harte deed. Als je vader het eerst 5 keer vragen moest en dan zet je de container met een kwaad gezicht op de stoep, ik ben ook altijd de klos, dan doet je vader dat niet. Het kind dat Vader van harte dankt en dient, zou de hemelse Vader dan nooit eens laten merken dat het Hem behaagt? Zou Hij stuurser zijn dan aardse vaders? En als je de Heere niet van harte dient, dan merk je ook niks, dan verbergt God Zijn Aangezicht. Maar als je Hem van harte dient, zou Hij dan nooit een getuigenis geven? Zo'n getuigenis dat je zingt: Uw Aangezicht in gunst tot mij gewend schenkt mij verzadiging van vreugde en Gij hebt mij in het hart meer vreugd gegeven dan anderen die bij overvloed wellustig leven. En dat is toch het rijkste? Als je in je leven, in je armoede, in je beproeving, in je teleurstelling Gods vriend'lijk aangezicht mag opmerken. Dat is een stukje hemel op aarde. Dat kan in zijn huis, aan Zijn tafel, op je knien, onder het kruis, hoe zwaar het leven je ook valt

En dat had Kain niet. En nooit. Hij wist niet wat het was en kon er ook niet blij om zijn. Gods vriend'lijk Aangezicht: wat koop je daar nou voor? Geef me liever nog wat meer kilo opbrengst per hectare, meer succes, beter cijfers, mijn diploma, een nieuwe order, een baan. Kain, bekeer je, nog is er plaats. Nog is de weg open. God heeft zoveel meer om te geven. Kain bekeert zich niet. Integendeel. Hij is jaloers en woedend op Abel. Abel wordt vermoord, doodgeslagen. Abel, hij kon niet tegen Kain op. Dat had hij nooit gekund, ook nu niet. Altijd de mindere en de minder bedeelde geweest. En toch: beter af. Hij is de eerste mens in de hemel geweest. Hij had het beste deel verkozen dat niemand van hem af kon nemen. Hij kreeg een eeuwige dankdag. Door het geloof.

Amen